

សលាកប័ត្រព័ត៌មាន៖ ការជ្រៀតជ្រែករបស់អាជ្ញាធរនាពេលថ្មីៗនេះលើសេរីភាពខាងការ
ប្រមូលផ្តុំ និងការបញ្ចេញមតិ

កាលប្បវត្តិ ៖ ខែមីនា ដល់ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦

ទិដ្ឋភាពរួម ៖ ព្រឹត្តិការណ៍បាតុកម្ម និងការតវ៉ានាពេលថ្មីៗនេះបង្ហាញថាសេរីភាពមូលដ្ឋានខាងការបញ្ចេញ
មតិ និងការប្រមូលផ្តុំនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា (“កម្ពុជា”) កំពុងប្រឈមនឹងការជ្រៀតជ្រែក និងការ
រឹតត្បិតខ្លាំងឡើង ពីសំណាក់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និងថ្នាក់ជាតិ។

សេចក្តីផ្តើម

នាពេលថ្មីៗនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា (“រដ្ឋាភិបាល”) បានប្រើប្រាស់អាជ្ញាធររដ្ឋប្រតិបត្តិខ្លាំងឡើងៗទៅលើ
ការតវ៉ា បាតុកម្ម និងសកម្មភាពជំទាស់នានា ដែលជាការរំលោភទៅលើសេរីភាពមូលដ្ឋានខាងការបញ្ចេញមតិ និង
ការប្រមូលផ្តុំ ។ សលាកប័ត្រព័ត៌មាននេះមានគោលបំណងពិពណ៌នាពីនិន្នាការបច្ចុប្បន្ន បង្ហាញពីឧទាហរណ៍ជាក់
ស្តែងមួយចំនួន និងគូសបញ្ជាក់ពីគ្រោះថ្នាក់នៃការរឹតត្បិតទៅលើសេរីភាពមូលដ្ឋាន។

សលាកប័ត្រព័ត៌មាននេះតាក់តែងឡើងដោយមជ្ឈមណ្ឌលសិទ្ធិមនុស្សកម្ពុជា (“ម.ស.ម.ក”) ជាអង្គការ
មិនមែនរដ្ឋាភិបាល ឯករាជ្យ មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ (“អង្គការ”) ដែលធ្វើការដើម្បីលើកកម្ពស់ និងការពារលទ្ធិប្រជាធិ
បតេយ្យ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ជាពិសេស សិទ្ធិពលរដ្ឋ និងសិទ្ធិនយោបាយនៅទូទាំងប្រទេសកម្ពុជា។

យុទ្ធនាការថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅ

ចាប់តាំងពីខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦ មក មានការចាប់ផ្តើមនូវយុទ្ធនាការបាតុកម្មដោយសន្តិវិធីមួយគឺយុទ្ធនា
ការ “ថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅ”។ ព្រឹត្តិការណ៍ដំបូងធ្វើឡើងក្នុងបំណងហែកូនទៅកាន់ពន្ធនាគារព្រៃសដើម្បីសម្តែងសាមគ្គី
ភាពជាមួយនឹងអ្នកការពារសិទ្ធិមនុស្សប្រាំនាក់ដែលជាប់ឃុំពាក់ព័ន្ធនឹងករណីដែលគេជឿជាទូទៅថា ជាការចោទ
ប្រកាន់ក្រោមហេតុផលនយោបាយទាក់ទងទៅនឹងរឿងអាស្រូវរស្មីហាររបស់អនុប្រធានគណបក្សជំទាស់។ អាជ្ញាធរ
បានឆ្លើយតបដោយចាត់វិធានការយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរមួយចំនួន ដូចជាការដាក់ពន្យារកងកម្លាំង និងបិទផ្លូវជាច្រើនកន្លែង
រំខានដល់អ្នកចូលរួម និងអ្នកសង្កេតការណ៍ដោយចតុប្បដិសន្ធិ ព្រមទាំងប៉ុនប៉ងឃាត់ខ្លួនជនបរទេសទាំងអស់ ដែល
ចូលរួមជាដើម។ យុទ្ធនាការនោះត្រូវបានអាជ្ញាធរសន្មតថាជាសកម្មភាពខុសច្បាប់ តាំងពីដំបូងមកម្ល៉េះ ហើយ
ក្រសួងមហាផ្ទៃបានប្រកាសថាការចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការនោះគឺជា “ការញុះញង់” ហើយធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សណ្តាប់
ធ្នាប់សាធារណៈ។¹

¹ ឆាយ ចាន់នីដា និងអ្នកសារព័ត៌មានដទៃទៀត “បុគ្គលិកអង្គការ និងសកម្មជនតវ៉ាក្នុងយុទ្ធនាការថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅត្រូវបានចាប់ខ្លួន” សារ
ព័ត៌មានភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី០៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bKRWj1>

ចាប់តាំងពីការចាប់ផ្តើមយុទ្ធនាការនោះ រាល់ព្រឹត្តិការណ៍ “ថ្ងៃចំនួនណាមួយ” តែងតែត្រូវបានជ្រៀតជ្រែកពីសំណាក់អាជ្ញាធរ។ ខណៈពេលយុទ្ធនាការបន្តដល់សប្តាហ៍ទីប្រាំបួន មានការប្រឈមមុខដាក់គ្នាកាន់តែខ្លាំងឡើង រហូតមានការផ្ទុះឡើងនូវអំពើហិង្សារវាងអ្នកតវ៉ា និងកងកម្លាំងសន្តិសុខ។² អ្នកតវ៉ានៅសហគមន៍បុរីកីឡាចំនួនបួន នាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួន ខណៈប៉ុនប៉ងចូលរួមយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃចំនួនណាមួយ” លើកទី១៥³ នៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ហើយនៅថ្ងៃដដែលនោះសកម្មជនបីនាក់ គឺ អ្នកស្រី ទេព វន្តី និងអ្នកស្រី បូរ សោភា ត្រូវបានចាប់ខ្លួនពី “បទព្រហ្មទណ្ឌ” ពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃចំនួនណាមួយ”។⁴ នៅថ្ងៃទី២២ ខែសីហា សាលាដំបូងរាជធានីភ្នំពេញបានសម្រេចផ្តន្ទាទោសលើសកម្មជនទាំងពីររូបនេះ បន្ទាប់ពីចៅក្រមជំនុំជម្រះប្តូរបទចោទទៅជា “ការប្រមាថ” ហើយអ្នកទាំងពីរត្រូវបានតុលាការរកឃើញពីពិរុទ្ធភាព និងត្រូវបានកាត់ទោសដាក់ពន្ធនាគាររយៈពេលប្រាំមួយថ្ងៃ ព្រមទាំងពិន័យជាប្រាក់ក្នុងម្នាក់ៗចំនួន ៨០.០០០ រៀល (ប្រាំបីម៉ឺនរៀល) ។ អ្នកស្រី បូរ សោភា ត្រូវបានដោះលែងវិញនៅថ្ងៃដដែលនោះ ដោយសារអ្នកស្រីបានអនុវត្តទោសរួចហើយក្នុងអំឡុងពេលឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន។ អ្នកស្រី ទេព វន្តី ត្រូវបន្តជាប់ឃុំបណ្តោះអាសន្នដោយតុលាការភ្ជាប់អ្នកស្រីទៅនឹងបទចោទមួយផ្សេងទៀតគឺ “ហិង្សាដោយរេតនា” ដែលត្រូវបានតុលាការលើកយកមកបន្តនីតិវិធីឡើងវិញកាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែសីហា បើទោះជាការចោទប្រកាន់នោះទាក់ទងនឹងការតវ៉ាដែលបានកើតឡើងអស់រយៈពេលបីឆ្នាំមកហើយក្តី។ អ្នកស្រី ម៉ាហ្គា ប៊ុយជូហ្សា ហ្សូ (Maga Bujosa Segado) អ្នកស្រាវជ្រាវជនជាតិអេស្បាញ ដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួនជាមួយអ្នកស្រី វន្តី និងអ្នកស្រី សោភា ដែរ ដោយសារចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃចំនួនណាមួយ” ត្រូវបានបញ្ជូនចេញពីប្រទេសកម្ពុជានៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា។

មកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ម.ស.ម.ក បានចងក្រងករណីចាប់ខ្លួនចំនួន ៣៣ នាក់⁵ ទាក់ទងទៅនឹងយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃចំនួនណាមួយ” ករណីចាប់ខ្លួនជាច្រើនធ្វើឡើងតាមរយៈការបកស្រាយច្បាប់ពុំត្រឹមត្រូវដែលតម្រូវឱ្យអ្នករៀបចំការប្រមូលផ្តុំដោយសន្តិវិធីដែលកាត់ច្រើនធ្វើឡើងនៅតាមសហគមន៍ត្រូវសុំការអនុញ្ញាតជាមុន។⁶

² ប៊ិច សុធាវី “សកម្មជនអាវខ្មៅ ៤ នាក់ត្រូវក្រុមសន្តិសុខវាយឱ្យរងរបួស” សារព័ត៌មាន ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី០៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bTWIPR>

³ តាំង វីដា “បក្សសង្គ្រោះជាតិស្លៀកពាក់ខ្មៅចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការថ្ងៃចំនួនណាមួយ” សារព័ត៌មាន ខ្មែរថាមស៍ (ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2aVBNEo>

⁴ ឡាយ សាមាន “ការកោះហៅ និងការចាប់ខ្លួនបានកើនឡើងក្នុងរឿងអាស្រូវស្លូតប៉ាន់នារីកំណាត់លោកសុខា” សារព័ត៌មាន ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bAokbi>

⁵ សូមបញ្ជាក់ថា ៣៣ គឺជាចំនួនមនុស្សដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន (ការចាប់ខ្លួនកាត់ច្រើនធ្វើឡើងចំពោះមនុស្សដដែលៗ)

⁶ ឡាយ សាមាន “មនុស្ស ៥ នាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួនក្នុងសប្តាហ៍ទី២នៃយុទ្ធនាការថ្ងៃចំនួនណាមួយ” សារព័ត៌មាន ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី១៧ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2byOYTI>

យុទ្ធនាការប្រមូលស្នាមមេដៃរបស់គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងប្រតិកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងរឿងអាស្រូវស្នេហារបស់លោក កឹម សុខា និងការឃុំខ្លួនមនុស្សមួយចំនួនពាក់ព័ន្ធក្នុងរឿងនេះ គណបក្សសង្គ្រោះជាតិ (“គ.ស.ជ”) បានបើកយុទ្ធនាការប្រមូលស្នាមមេដៃនិងដាក់ព្រហ្មទណ្ឌជាប្រព័ន្ធប្រឆាំងនឹងការរំលោភបំពានសិទ្ធិមហាជន។ រដ្ឋាភិបាលបានប្រតិកម្មតបវិញយ៉ាងឆាប់រហ័សក្នុងរឿងនេះ។ ឧទាហរណ៍កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែឧសភា សកម្មជន គ.ស.ជ ចំនួនពីររូបនៅខេត្តកំពង់ធំត្រូវបានចាប់ខ្លួនពីបទ “ព្យុះញាត់ប្រជាពលរដ្ឋ” តាមរយៈការប្រមូលស្នាមមេដៃ។⁷ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែឧសភា គ.ស.ជ បានថ្វាយស្នាមមេដៃចំនួន ១៧០.០០០ ដែលគាំទ្រព្រហ្មទណ្ឌរបស់ខ្លួនដល់ព្រះមហាក្សត្រ។ ជាថ្មីម្តងទៀត រដ្ឋាភិបាលបានទប់ស្កាត់យុទ្ធនាការនេះនិងដាក់ការសង្ស័យទៅលើសុក្រឹតភាពនៃស្នាមមេដៃនោះ ដោយបង្កើតក្រុមការងារពិសេសដឹកនាំដោយក្រសួងមហាផ្ទៃ និងអគ្គស្នងការនគរបាលជាតិ ដើម្បីស៊ើបអង្កេតទៅលើស្នាមមេដៃទាំងនោះកាលពីថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា។⁸ យុទ្ធនាការយ៉ាងម៉ឺងម៉ាត់ដែលចំណាយថវិកាយ៉ាងច្រើនរបស់រដ្ឋាភិបាលបានជាប់គាំងក្នុងខណៈពេលដែលក្រសួងមហាផ្ទៃបានបញ្ជាក់នៅថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា ថា ក្រសួងនឹងមិនអាចបន្តការស៊ើបអង្កេតដោយពុំមានការឧបត្ថម្ភថវិកាបន្ថែមឡើយ។⁹ មានការចោទប្រកាន់ពីភាពមិនប្រក្រតីក្នុងចំណោមស្នាមមេដៃចំនួន ៧៣៨ ហើយក្រសួងមហាផ្ទៃបានទទួលការអនុញ្ញាតក្នុងការចាត់វិធានការផ្លូវច្បាប់នៅថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា។ វិធានការផ្លូវច្បាប់នេះអាចជាការប្តឹងចោទប្រកាន់ និងដាក់ពន្ធនាគារចំពោះតំណាងក្រសួងគណបក្សជំទាស់ដែលចូលរួមក្នុងយុទ្ធនាការដាក់ព្រហ្មទណ្ឌ។¹⁰

ការរឹតត្បិត និងការជ្រៀតជ្រែកដទៃទៀត

ការជ្រៀតជ្រែកពីសំណាក់អាជ្ញាធរលើសេរីភាពខាងការប្រមូលផ្តុំ និងការបញ្ចេញមតិ មិនមែនធ្វើឡើងត្រឹមតែរឹតត្បិតទៅលើយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅ” ឬ យាយីទៅលើគណបក្សជំទាស់ប៉ុណ្ណោះទេ។ ម.ស.ម.ក បានចងក្រងករណីមួយចំនួន ដែលអាជ្ញាធរគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់របស់រដ្ឋាភិបាល បានប្រើយុទ្ធសាស្ត្របំបិទបង្ខំ ជ្រៀតជ្រែករារាំង និងគំរាមកំហែងដោយផ្ទាល់និងដោយប្រយោល ហើយពេលខ្លះមានការប្រើហិង្សាដោយឥតលាក់លៀមដើម្បីបង្ក្រាបទៅលើសេរីភាពមូលដ្ឋានខាងការបញ្ចេញមតិ និងការប្រមូលផ្តុំនៅរយៈពេលប៉ុន្មានខែចុងក្រោយនេះ។ ឧទាហរណ៍ ក្នុងខែមីនា សកម្មជនអង្គការមាតាធម្មជាតិត្រូវបាននគរបាលរារាំងបិទផ្លូវក្នុងការធ្វើដំណើរមកតវ៉ានៅ

⁷ បែន សុខហ៊ាន “មានការចាប់ខ្លួនអ្នកប្រមូលស្នាមមេដៃដើម្បីគាំទ្រព្រហ្មទណ្ឌឱ្យមានការដោះលែងសកម្មជនសិទ្ធិមនុស្ស” សារព័ត៌មាន *ខេមបូឌា ដេលី* (ថ្ងៃទី២០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/1Tj6pop>

⁸ ណឹម ឆេង “នគរបាលបង្កើតក្រុមចំនួន ២៦ ដើម្បីផ្ទៀងផ្ទាត់ស្នាមមេដៃលើព្រហ្មទណ្ឌរបស់ក្រសួងសង្គ្រោះជាតិ” សារព័ត៌មាន *ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍* (ថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/29ADoEY>

⁹ សេក ឧត្តម “មន្ត្រីម្នាក់និយាយថា ត្រូវការថវិកាបន្ថែមទៀតដើម្បីស៊ើបអង្កេតស្នាមមេដៃ” សារព័ត៌មាន *ខេមបូឌា ដេលី* (ថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bL5c9Y>

¹⁰ តាំង វិជ័យ “មានការគំរាមប្រើវិធានការច្បាប់ទៅលើភាពមិនប្រក្រតីនៃស្នាមមេដៃ” សារព័ត៌មាន *ខ្មែរថាមស៍* (ថ្ងៃទី១៧ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2aY81fF>

មុខភូមិគ្រឹះរបស់លោកនាយករដ្ឋមន្ត្រី ហ៊ុន សែន។¹¹ នៅថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា មន្ត្រីខេត្តព្រះវិហារបានហាមប្រាមការ រៀបចំពិធីដោយសន្តិវិធីដើម្បីរំលោភការបាត់បង់ជីវិត។¹² នេះជានិន្នាការគួរឱ្យព្រួយបារម្ភមួយ ខណៈដែលការ ព្យាយាមដាក់ព្រឹត្តិទៅកាន់អាជ្ញាធរតាមមធ្យោបាយផ្លូវច្បាប់ ជារឿយៗអាជ្ញាធរមិនអើពើ ហើយនៅពេលដែលប្រជា ពលរដ្ឋសម្រេចធ្វើបាតុកម្ម ឬ ធ្វើការប្រមូលផ្តុំ និងបញ្ចេញមតិដោយសន្តិវិធី សកម្មភាពរបស់ពួកគាត់តែងតែត្រូវ បានបង្ក្រាបភ្លាមៗ។ ជាថ្មីនឹងការដោះលែងបន្ទាប់ពីការចាប់ខ្លួន អ្នកតវ៉ាក្នុងយុទ្ធនាការថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅ និងអ្នកជាប់ ឃុំផ្សេងទៀត ជារឿយៗរងការបង្ខំឱ្យចុះកិច្ចសន្យាថានឹងមិនចូលរួមក្នុងការតវ៉ានៅពេលខាងមុខទៀត។ ដូច្នេះ ការ បង្ក្រាបតាំងពីដំបូងលើសិទ្ធិខាងការប្រមូលផ្តុំដោយសន្តិវិធីគឺកាន់តែធ្ងន់ធ្ងរឡើង តាមរយៈការបង្ក្រាបជាមុនមិនឱ្យ អនុវត្តសិទ្ធិទាំងនេះ។¹³ វិធីនេះបានក្លាយជាយុទ្ធសាស្ត្រជាទូទៅមួយ និងបានយកទៅអនុវត្តក្នុងស្ថានភាពជាច្រើន រួមទាំងការបង្ខំឱ្យពលរដ្ឋជនជាតិដើមភាគតិចសន្យាលប់ចូលទៅកាន់ជីវិតដែលបន្សល់ទុកពីជូនការរបស់ពួកគាត់ជា ដើម។¹⁴ ក្នុងករណីដែលមានការចោទប្រកាន់ វាជាការបង្កើតគំរូផ្នែកច្បាប់ដ៏គ្រោះថ្នាក់មួយតាមរយៈការអនុញ្ញាតឱ្យ ស្ថិតនៅក្រៅឃុំបាន លុះត្រាតែអ្នកជាប់ឃុំសន្យាលប់ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពស្របច្បាប់ដែលអាជ្ញាធរបានចាត់ទុកថា ជាបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌតាមអំពើចិត្តនោះ។

ម.ស.ម.ក និងអង្គការផ្សេងទៀតធ្លាប់រងការរឹតត្បិតសកម្មភាព ការស្រាវជ្រាវ ការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាល សិក្ខាសាលា និងសកម្មភាពដទៃទៀត។ ឧទាហរណ៍ មានការរឹតត្បិតមួយចំនួនកើតឡើងក្នុងរយៈពេល ១២ ខែ កន្លងមក ពេលដែល ម.ស.ម.ក បានធ្វើការស្រាវជ្រាវទៅលើសហគមន៍ដែលរងផលប៉ះពាល់ដោយជម្លោះជីវិត តែង ត្រូវបានរារាំងពីសំណាក់អាជ្ញាធរ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ប្រទេសកម្ពុជាកំពុងបង្កើតនូវបរិយាកាសហាមប្រាម មិនចំពោះតែការតវ៉ាជាក់លាក់ប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែស្ទើរតែ រាល់សកម្មភាពរបស់អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងសង្គមស៊ីវិល។ ជាលទ្ធផល រដ្ឋាភិបាលកំពុងតែរងសម្ពាធកាន់ តែខ្លាំងឡើងដើម្បីកាត់បន្ថយការបង្ក្រាបរបស់ខ្លួនទៅលើសង្គមស៊ីវិល ព្រោះថាស្ថាប័ននិងអង្គការអន្តរជាតិនានា

¹¹ យួន ណារីម “នគរបាលរារាំងគ្រួសារសកម្មជនអង្គការមាតាធម្មជាតិក្នុងពេលដង្ហែរ” សារព័ត៌មាន ខេមបូឌា ដេលី (ថ្ងៃទី០១ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០១៦) <http://bit.ly/29ADtIA>

¹² ឬ សារី “សមត្ថកិច្ចខេត្តព្រះវិហាររងការចោទថារារាំងពលរដ្ឋមិនឱ្យធ្វើពិធីរឿងកើតការបាត់បង់ជីវិត” សារព័ត៌មាន វីអូឌី (ថ្ងៃទី១៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bKXIH>

¹³ ឡាយ សាមាន “មនុស្ស ៥ នាក់ត្រូវបានចាប់ខ្លួនក្នុងសប្តាហ៍ទី២នៃយុទ្ធនាការថ្ងៃច័ន្ទពណ៌ខ្មៅ” សារព័ត៌មាន ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី១៧ ខែ ឧសភា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2byOYTI>

¹⁴ ម៉ិច ដារា “ជនជាតិដើមភាគតិចបីនាក់ជាប់ចោទពីបទកាប់ផ្តាច់ជីវិតនៅខេត្តមណ្ឌលគិរីត្រូវបានដោះលែងឱ្យនៅក្រៅឃុំ” សារព័ត៌មាន ភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី០៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bhmeJH>

រិះគន់យុទ្ធនាការរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងការបំបិទសំឡេងជំទាស់ដោយសន្តិវិធី ។ ឧទាហរណ៍ នៅថ្ងៃទី០៩ ខែមិថុនា សភាសហភាពអឺរ៉ុបបានអនុម័តព្រឹត្តិប្បទានដែលលើកឡើងថាការផ្តល់ជំនួយហិរញ្ញវត្ថុរបស់សហភាពអឺរ៉ុបសម្រាប់ ប្រទេសកម្ពុជាគឺអាស្រ័យទៅលើទៅការរីកចំរើននៃស្ថានភាពសិទ្ធិមនុស្សនៅក្នុងប្រទេស។¹⁵ នៅក្នុងខែដដែលនោះ ដែរ សហរដ្ឋអាមេរិកក៏បានទាមទារឱ្យបញ្ឈប់ “ អំពើហិង្សា និងការយាយីទៅលើសង្គមស៊ីវិល ” ដែលជាលក្ខខណ្ឌ មួយសម្រាប់ទទួលបានជំនួយហិរញ្ញវត្ថុផងដែរ។¹⁶ ប្រតិកម្មរបស់គណបក្សកាន់អំណាចទៅលើយុទ្ធនាការ “ថ្ងៃច័ន្ទ ពណ៌ខ្មៅ” ដោយសន្តិវិធី និងយុទ្ធនាការប្រមូលស្នាមមេដៃគាំទ្រព្រឹត្តិការណ៍របស់ គ.ស.ជ ត្រូវបានគេចាត់ទុកថាជា ឥរិយាបថបែបតក់ក្រហល់ និងបង្កការគួរឱ្យព្រួយបារម្ភច្រើន។ ការជ្រៀតជ្រែករបស់អាជ្ញាធរលើសេរីភាពបញ្ចេញ មតិ និងប្រមូលផ្តុំ គំរាមកំហែងដោយផ្ទាល់ទៅលើសកម្មជន គណបក្សជំទាស់ និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។ ម្យ៉ាងទៀត ការជ្រៀតជ្រែកនេះគឺជាការបន្តបង្អាក់មួយដល់គំនិត និងការពិភាក្សាផ្នែកនយោបាយដ៏សម្បូរបែប ដែលចាំបាច់ ដើម្បីធានាដល់ការចូលរួមយ៉ាងសកម្មរបស់សង្គមស៊ីវិល និងសារៈសំខាន់សម្រាប់ដំណើរការនៃលទ្ធិ ប្រជាធិបតេយ្យរឹងមាំ។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែម សូមទាក់ទងអ្នកស្រី ឆាយ ឈុនលី អ្នកសម្របសម្រួលគម្រោងការពារសេរីភាពមូល ដ្ឋាន នៃ ម.ស.ម.ក តាមរយៈទូរសព្ទ ៖ +៨៥៥ (០) ១៧ ៥២៨ ០២១ ឬ អ៊ីម៉ែល ៖ chhunly.chhay@cchrcambodia.org ឬ លោក ផាត ជឿប្រិន ទីប្រឹក្សាច្បាប់ ម.ស.ម.ក តាមរយៈទូរសព្ទ ៖ +៨៥៥ (០) ៨៩ ៥៣៦ ២១៥ ឬ អ៊ីម៉ែល ៖ pat.debrun@cchrcambodia.org

¹⁵ ហ្សេន គូតន់ “សភាអឺរ៉ុបនិង អង្គការសហប្រជាជាតិអំពើហិង្សាឱ្យកម្ពុជាបញ្ឈប់ជាបន្ទាន់នូវការយាយីតាមផ្លូវតុលាការទៅលើបក្សប្រឆាំង និង សង្គមស៊ីវិល” សារព័ត៌មានភ្នំពេញប៉ុស្តិ៍ (ថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2bC51Lb>

¹⁶ ហៀន សុភក្ត្រ “សហរដ្ឋអាមេរិកដាក់លក្ខខណ្ឌក្នុងការផ្តល់ជំនួយដល់ប្រទេសកម្ពុជា” សារព័ត៌មានរ៉ឺអេស (ថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៦) <http://bit.ly/2cl1q86>